

zgodovino, Hrvatski institut za povijest). Rezultati istraživanja biće prikazani kroz objavljene radove u 2012. godini.

Pored istraživačkog dela projekta, veoma važno je bilo nastaviti saradnju sa kolegama u Ljubljani (Filozofska fakulteta Univerze v Ljubljani, Inštitut za novejšo zgodovino), kao i u Zagrebu (Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Hrvatski institut za povijest), ali i uspostaviti neke nove kontakte. Pomoć kolega iz pomenutih institucija bila je velika i veoma značajna, a svaki vid saradnje dragocen i za naredno doba, koje je pred nama.

Mr Vesna Đikanović
Institut za noviju istoriju Srbije

Međunarodna konferencija „Staatsbürgerschaft und Teilhabe: Bürgerliche, politische und soziale Rechte in Osteuropa“, Regensburg, 26–28. januar 2012.

Pitanje državljanstva, kao i definisanje prava i obaveza koje iz tog statusa proizilaze, predstavljaju poslednjih decenija posebno mesto interesa. Pojačane migracije, i sa tim u vezi nastanak problema određivanja ravnoteže između principa poštovanja različitosti, proklamovanog multikulturalizma s jedne strane i zaštite izgrađenih vrednosti jednog društva, nacionalnog identiteta ali i stečenog osećanja bezbednosti sa druge, postavilo je pitanje državljanstva (uslove za njegovo sticanje) kao pitanje koje svojom aktuelnošću angažuje političku, ali i naučnu javnost. Postojanje kategorije stanovništva čiji status nalazi mesto između statusa državljanina i statusa stranaca, dakle lica bez mogućnosti ostvarenja punih političkih prava (npr. pravo glasa, izbora za državne funkcije) kao prelazne kategorije ili sasvim novog iskustva u pravnom definisanju položaja pojedinca u državi, otvara novi prostor za analizu razvoja i, u praksi, realizovanja statusa državljanina. Sloboda odlučivanja proistekla iz suverenosti svake države ili pristajanje na ograničenja nastalih usvajanjem međunarodnih obaveza samo je još jedna od tema koja predstavlja predmet kontinuiranih debata. U svakom slučaju značaj ovog problema prepoznat je i samim tim neizbežno je njegovo prisustvo u javnim debatama različitog karaktera.

U organizaciji Instituta za istočnu i jugoistočnu Evropu u Regensburgu u periodu od 26. do 28. januara 2012. godine održana je naučna konferencija koja je upravo kao glavnu temu interesa postavila problem državljanstva. Konferencija pod nazivom *Staatsbürgerschaft und Teilhabe: Bürgerliche, politische und soziale Rechte in Osteuropa* okupila je tridesetak istraživača iz Nemačke, Austrije, Rumunije, Mađarske, Srbije. Uvodna predavanja imali su prof. dr Dieter Gosewinkel (*Kämpfe und Zugehörigkeit. Staatsbürgerschaft in der europäischen Geschichte des 20. Jahrhunderts*) i dr Dietmar Müller (*Staatsangehörigkeit und Staatsbürgerschaft im östlichen Europa*). Učesnici konferencije su, zatim, kroz sedam panela analizirali problem državljanstva sa različitih aspekata. Akcenat je očekivano stavljen na podneblje istočne i jugoistočne Evrope. Pored radova teorijskog karaktera, glavni interes našlo je pitanje nacionalnih manjina, problem jednakosti u državno-političkim sistemima istočne i jugoistočne Evrope, problem izgradnje države i mesto državljanstva u tom procesu. Pitanje pravnog i političkog položaja manjina (Nemaca u Jugoslaviji, Mađara u Srbiji, Turaka u Bugarskoj, nemačke

zajednice u Dobruđzi), zauzelo je dominantno mesto u radovima prezentovanim na konferenciji. Posebno je analiziran prostor nekadašnje jugoslovenske države, uključujući i analize pitanja državljanstva na prostorima novoformiranih država nastalih nestankom Jugoslavije. Istraživanja položaja baltičkih Nemaca u delovima okupirane Poljske za vreme Drugog svetskog rata, socijalne politike u Čehoslovačkoj, sudbine Ukrajinaca-povratnika raseljenih tokom Drugog svetskog rata, statusa invalida i bolesnih, upotpunili su sadržaj ove naučne konferencije.

Dejan ZEC
Institut za noviju istoriju Srbije

**Internationale Sporthistorische Konferenz: „Europäischer Fußball
im Zweiten Weltkrieg“,
Scwabenakademie Irsee, 3. bis 5. Februar 2012.**

Social aspects of sports and physical recreation are in focus of researchers for more than twenty years now, especially in academic communities in the countries like the United Kingdom, Germany, Austria, Italy and the Netherlands. Numerous conferences and discussions were held and many papers written in attempt to shed more light on connections between sports and society, to explore the influence that sports have on life of an average man and his system of values. One can openly say that sports have more influence on life of an average 20th century European than theatre, music or the movies, effectively occupying most of his leisure time. The sheer amount of time and energy that an average man commits to his favorite pastime indicates that sports have always been a fertile ground for political and ideological manipulation. One of the most interesting connections between sports and politics were the attempts of totalitarian regimes to use sports as a grandstand for their ideologies.

The very goal of the International Sports History Conference „*European Football during the Second World War*“ (*Europäischer Fußball im Zweiten Weltkrieg*), organized by the Swabian Academy of Irsee (*Schwabenakademie Irsee*) was to give a perspective on the circumstances in which football, without any doubt the most popular sport in Europe in the 1930's and the 1940's, developed and survived the Second World War. The repressive ideologies of National Socialism in Germany and Fascism in Italy shared the common interest to include the sporting success of their nations to the pool of propaganda tools and also to use sports to capture the hearts and minds of occupied nations. The conference organizers, Dr. Markwart Herzog, Director of the Swabian Academy of Irsee and Dr. Fabian Brändle from Zürich, did a wonderful job creating a constructive and creative environment for presentations and discussion.

The first session of the conference was dedicated to the situation in the German Empire and neutral countries. The speakers were: Ulrich Matheja from Der Kicker magazine, Nürnberg, who presented his paper „*Die Deutsche Nationalmannschaft: Vom letzten Kriegsländerspiel 1942 zum Ersten Nachkriegsländerspiel 1950*“ (*The German National Team: From the Last War Match 1941 to the First Post-War Match 1950*), Christian Koller from Bangor University in Wales, who elaborated the thesis „*Neutralität als Standardsituation? Fußball und Politik in der Schweiz im Ersten und Zweiten Weltkrieg*“ (*Neutrality as a Set Piece? Football and Politics in Switzerland During the two*